

Jesper Brochmands prædiken 2. søndag efter påske

Taler

Jesper Brochmand
Biskop

Omstændigheder

Prædikentekst

Johannesevangeliet kapitel 10, vers 11-16

1

Jesus sagde til pharisæerne: jeg er den gode Hyrde, den gode hyrde setter sit liv til for faarene. Men leye-svenden, og den, som ikke er hyrde, hvilken faarene ikke egentlig høre til, seer ulven komme, og forlader faarene, og flyer, og ulven griber dem, og afspreder faarene. Men leye-svenden flyer, thi hand er en leye-svend, og haver ikke omsorg for faarene. Jeg er den gode Hyrde, og kiender mine (faar) og kiendes af mine. Ligesom Faderen kiender mig, (saa) kiender jeg og Faderen, og setter mit liv til for faarene. Og jeg haver end andre faar, som ikke ere af denne stie, og den bør det mig at føre (did) og de skal høre min røst, og der skal blive een hiord, og een hyrde.

10

Det er et merkeligt svar / som Martha faaer af den Herre Jesu / der hun beklager for ham / at hendes søster Maria ikke bekymrede sig med husets gierning / men gav allene agt paa Jesu tale / settendes sig hos Jesu fødder. Herre / siger Martha / skiøtter du intet derom / at min søster lader mig tiene allene? Hvor paa hun faar af den Herre Jesu dette svar: Martha/ Martha / du bekymrer dig / og forstyrres med mange ting / men eet er fornøden. Maria haver udvalt den gode part / som ikke skal tages fra hende Luc. 10/39.rc.

15

20 Giver agt paa ordene / I christne Guds børn / og dem med tilbørlig fliid betænker og betragter. Hvad synes eder? Monne her ikke findes i verden alt for mange / som sig bekymre og forstyrre med mange ting? Naar Herren byder til det aandelige og evige bryllup / og siger ved sine tienere / Matth. 22/4. Rc. See / jeg haver bereedt mit maaltid / alting er rede: kommer til bryllup. Hvor mange 25 findes der / naar saadant ankiøbmandskab / og ved saadan og andre verdslige handtering hindres? Hvor mangen hører Guds ord med fliid / og annammer det

med glæde / og kommer siden hen til denne verdens omhyggelighed / til
riigdom / til vellyst / hvor af ordet qvæles / og bærer ingen frugt. Hvad er dog
alt saadant / som mennisken legger sig saa meget efter / andet / end at bekymre
30 og forstyrre sig selv? Saa siger Guds Aand ved St. Povel I. Tim. 6/9. 10. De som
ville være for meget omhyggelige for denne verden / og blive rige / de falde i
fristelsen og i snaren / og mange daarlige og skadelige begieringer / hvilke som
nedsynke mennisken i ødeleggelse og fordervelse. Thi gierigheden er en rod til
alt ont / til hvilken / nogle som havde lyst / fore vild fra troen / og plagede sig
35 selv med mange smerter. Imod alt saadant at afvende setter Jesus Christus dette :
een ting er fornøden.

Hvad monne denne eene ting være / som er saa gandske fornøden? Det lærer
Jesus Christus i det hand siger: at Maria / som slog al verden af hierte og tanke /
40 vendte sin siel og sit hierte allene hen til Jesum Christum. Giver agt paa Jesu
tale: skatter alt det i verden er for idel forfengelighed / at regne imod Jesum
Christum / og hans hellige ord og tale. Hvorfor Maria ogsaa hører af denne
Herre Christo Jesu: Maria haver udvalt den gode part / som ikke skal tages fra
hende. Naar døden kommer / og du maat høre af Herrens mund: i denne nat
45 skal din siel tages fra dig: hvad haver du af alt det som er i verden / i
hvadsomhelst det kand være? Maa du ikke da bekiende / sandt at være det som
St. Povel haver sagt I. Tim. 6/7. Vi have intet indført i verden / saa det er
aabenbare / at vi ey skulle udføre noget. Men naar alt dette / som i verden er /
slaar feyl i døden / og forlader mennisken: saa er der ingen ting der kand hielpe,
50 uden den Herre Jesus: hand er den eene fornøden ting / hvilken hvo der
udveller / hand haver udvalt den beste part. See til Job: der af verden forlader
ham / da bliver Jesus som den beste part tilbage. Thi der Jobs gods / børn /
helbrede var borte / hustru og venner undfaldt ham : da er dette hans trøst /
som blev tilbage / der alting undvigede: jeg veed at min Frelsere lever. See / der
55 alting i verden slaar S. Stephan feyl / da bliver dette ham tilbage som det eeneste
gode: see / jeg seer himmelen aaben / og Jesum Christum staae hos Guds høyre
haand.

Du da som vilt holde og have dette eeneste gode / som er den beste og tryggeste
60 part / som der er til: du skalt holde Jesum allene for den rette og gode Hyrde.
Du skalt betænke / hvad det er for elendighed / at faae i steden for en god hyrde
/ leye-svenne. Du skalt saa lenge du lever der paa med største fliid uden ophold
arbeide / at du kandst leve og døe et af denne gode hyrdes sande og salige faar.
Disse tre stykker andrager her Jesus. Hand begynder af den gode hyrde / og

beviser / at hand er den / som du kandst og bør at holde for den gode Hyrde.
Jeg / siger Jesus / er en god Hyrde: en god hyrde setter sit liv til for faarene.

Triner her frem I Guds børn / og bekiender eder at være af eder selv vanvittige
70 faar. Siger: vi vide ikke af os selv / hvad vi skulle gjøre at vi kunde faae salighed.
Men vi vide dog hvor vi ville gaee hen / vi ville forføye os til den gode Hyrde /
Jesum Christum / hand skal undervise os eenfoldige og vanvittige mennesker /
om alt hvis vi have fornøden at vide / at vi kunde faae det evige liv. Thi saa finde
vi skreven om vor gode Hyrde Jesu Joh. I / 18. Ingen haver nogen tiid seet Gud:
75 den eenbaarne Søn / som er i Faderens skiød / haver aabenbaret os det. Monne
denne gode Hyrde ville aabenbare alle taabelige mennesker / og eenfoldige faar
sin villie? Siger hand ikke til sine disciple Marc. 16/15. Gaer ud over al verden /
og prediker evangelium for alle creatur: er dette ikke S. Povels vidnesbyrd om
denne gode Hyrde I. Tim. 2/3.4. Det er got og behageligt for Gud vor Frelser /
80 at alle mennesker skulle blive salige / og komme til sandheds bekiendelse. Ingen
sige: jeg er saa meget ubeqvem til at fatte og forstaae Guds riges høye
hemmelighed: jeg befrygter at jeg for saadan min grovheds skyld / ikke skal
kunde komme i Guds salige villies kundskab. See her er en Hyrde / hand er saa
god / at hand veed raad mod saadan din taabelighed og vanvittighed. Agt hvad
85 han siger i evangelio / der hand saaledes taler til sin himmelske Fader Matth.
II/25.26. Jeg priser dig Fader Herre over himmel og jord / at du haver skiult
dette for de vise og kloge / og aabenbaret det for de umyndige: ja Fader / thi det
var saa behageligt for dig.

90 Hvis saa er / at du est saa svagt et faar / at du ikke finder kraft og styrke i dig til
at tænke / tale eller gjøre noget som got er: see / her er den gode Hyrde Jesus:
hand er saa god / at hand vil give dig selv den naade / uden hvilken hand veed /
du kandst intet got tænke / tale eller gjøre; thi hand er den Hyrde /hvilken
Herren hos propheten Ezech. C. 34. 10, saaledes beskriver: jeg vil forbinde det
95 beenbrudne / styrke det svage. See / est du et beenbrudet faar / som ikke kand
for skrøbeligheds skyld vandre paa de hellige retferdighedsens veye: see / Jesus
den gode Hyrde vil med sine faar / og med sit blod læge dig / og give dig kraft til
at tiene Gud i hellighed og retferdighed. Er det ogsaa saa / at du som et
vildfarende faar kommer igien paa de vrang veye / og farer fort paa de syndige
100 stier: see / her er Hyrden Jesus / som vil opsøge dig igien / og føre dig paa
sandheds og saligheds veye. Thi saaledes haver Jesus beskrevet sin fliid til at
opsøge dig / naar du som et vildfarende faar bliver af dievelen / verden / dit
syndige kiød / ført paa vrang veye. Der pharisæerne og skriftkloge fortrøde / at

105 Jesus annammede syndere / da talede hand til dem denne lignelse og sagde Luc.
15/ I. rc.
Hvilket menneske er iblant eder / som haver hundrede faar / og dersom hand
haver misteet af dem / at hand da ikke forlader de ni og halvfemtesindstive i
ørken / og gaar bort efter det som blev borte / indtil hand det finder: og naar
110 hand haver det fundet / legger hand det paa sine skuldre med glæde. Og naar
hand kommer hjem / kalder hand sine venner og naboer sammen / og siger til
dem: glæder eder med mig / thi jeg haver fundet mit faar / som var fortabt.
Mene I ikke / at Christus som den rette sielens Hyrde / med langt større fliid /
søger efter eder / end nogen legemlig hyrde / efter sit fortabte faar? At I derpaa
115 ikke skulle tvivle / setter eders Jesus strax hos lignelsen: jeg siger eder / saa skal
der være glæde i himmelen over een syndere / som omvender sig / mere end over
ni og halvfemtesindstive / hvilke der ikke have omvendelse behov.

Frygter eder ikke heller / I christne / at I som vanmægtige faar / ikke skulde
120 kunde bestaae imod de grumme ulve, I have at kæmpe med / som er synden /
døden / verden / helvede. Her er den gode Hyrde Jesus / hand er mægtig til at
redde eder. Saaledes fryder sig David i denne Hyrdes magt imod al modstand
Psal. 23 / I.rc. Herren er min Hyrde i mørkhedsens dal / frygtede jeg ingen
ulykke; thi du Herre est hos mig / din kiep og din stav trøster mig. I lige maade
125 trodser den / dievelen / helvede / sigende af propheten hvor er din braad? Men
Gud være tak / som giver os seyer formedelst vor Herre Jesum Christum I. Cor.
15/55.57.

Men paa det du Guds barn / ikke skal tænke / at Jesus er vel en god Hyrde: dog
130 veedst du ikke / om han vil være dig en god Hyrde. Hør hvad Jesus her til svarer
dig: en god hyrde setter sit liv til for faarene.

Kommer her frem alle mennesker som levet have / som endnu leve / som
herefter leve skulde / og giver agt paa / om eders Hyrde / den Herre Jesus / haver
135 sat sit liv til for eder alle. Monne ikke eders Hyrde / som er en ret god hyrde /
have lagt eder paa sine skuldre / som den gode hyrde gjorde / der fandt sit
fortabte faar / og har det til huus paa sine skuldre med glæde? Staar der ikke hos
propheten Esaiam C. 43. 24, at eders Hyrde bruger disse ord: du komst mig til
at tiene i dine synder / og du gjorde mig umage med dine misgierninger. Siger
140 ikke den Guds mand St. Hans om eders Frelsere Jesu? See det Guds Lam / som
bær verden synder. Er dette ikke den hellige apostels St. Povels ord 2. Cor. 5. 21,
om eders gode Hyrde Jesu: den som ikke vidste af synd / den haver Gud gjort til

synd for os / paa det vi skulde være Guds retferdighed i ham.

145

Hvad synes eder nu? Haver ikke denne Hyrde retteligen lagt eder / som
vildfarende faar / paa sine skuldre? Hvad tykkes eder / at I have været eders
Hyrde for en besverlig byrde / der hand havde paa sig taget alle eders synder?
Beskuer deres Jesum / hvorledes / der hand nu haver paataget eders synders
150 byrde / hans siel er bleven bedrøvet indtil døden. Seer / hvorledes denne eders
Hyrde falder ned paa sit ansigt paa jorden / og saaledes kæmpes med Guds vrede
/ at hans sved bliver som blodsdraaber / og falde paa jorden. Giver agt paa /
hvorledes de spotte ham i ansigtet / flaae ham / bespotte ham. Merker hvorledes
de føre eders Hyrde Jesum af hans klæder: hvorledes de fra top og til taa ham
155 hudflette: hvorledes de flette torne-krone / og sette paa hans hoved: hvorledes
de spotteligen faae ham rør i haande: hvorledes de føre ham op paa det
forbandede korsens træ: hvorledes de henge ham imellem tvende røvere:
hvorledes hans smerte / af Guds vredes grumhed / og helvedes angst / bliver
saa stor / at hans raaber og siger: min Gud/ min Gud/ hvi haver du forladt mig.
160 Seer / hvorledes hand omsider / raaber med stor røst / og udgiver sin aand.

Hvad ville I nu sige / I gode Guds børn? Monne ikke eders Jesus med al tilbørlig
sandhed kunde sige om sig / at hand / som en god Hyrde / lader sit liv for
faarene? Hvad ville I nu tvivle paa / at Gud med alt det / som kand være eder til
165 salighed fornøden / jo skal komme eder til raad / redning og undskyldning.
Tænker paa det eders Gud haver ladet eder sige ved St. Povel Rom. 8. 31. 32,
brugende disse ord: hvad ville vi da sige? Er Gud med os / hvor kand da være
imod os? Hvilken som og ikke svarede sin egen Søn / men gav ham hen for os
alle : hvorledes skulde hand ikke ogsaa naadeligen give os alle ting med ham.
170 Kommer her synd / da gaaer til denne Hyrde / og siger: see det Guds Lam / som
bær verdens synder. Kommer her samvittigheds ansigt og banghed / da føyer
eder til denne Hyrde / og taler saaledes til eders siel: hvad vilt du min siel
bedrøve dig? Hvad vilt du mit hierte fortvivle? See / her er Jesus / den sande
Gud / som er større end vort hierte. Vil loven fordømme dig: hold dig til denne
175 Hyrde / som haver sat livet til for dig / og siig med St. Povel: hvo vil fordømme?
Christus er her / som er død. Vil døden forferde dig / siig: dersom jeg vandrer i
dødsens mørke dal / frygter jeg ingen ulykke; Thi du Herre Jesu est hos mig. Vil
helvede og dievelen overfalde dig / siig: helvede / hvor er din braad? Jeg takker
Gud / som giver seyervinding ved Jesum Christum.

180

Eftersom I nu vide / hvad gode og gavn I have i liv og død / af eders gode Hyrde

Jesu Christo: saa giver agt paa / hvad elendighed er det / i steden for den gode
Hyrde at faae leye-svenne. Betragter gudeligen / hvad for advarsel eders gode
185 Hyrde her om gjør til eder / sigende: men en leye-svend / som ikke er hyrde /
hvilken faarene ikke hører til / seer ulven komme / og forlader faarene og flyer /
og ulven griber og adspredter faarene: men leye-svennen flyer / thi hand er en
leye-svend / og agter faarene intet.

190 Hvo monne disse leye-svenne være? Alle I som antage det hellige Guds ords
tjenestes embede / og ikke selv have lert det I skulle lære andre / I ere leye-
svenne; thi I lade eder leye til det / som uduelige og unyttige tienere / som I
aldrig have lert. Saa siger Herren hos Esa. C. 56/II. De ere hyrder / som ikke
kunde have forstand. Alle I ogsaa / som vel vide hvad I skulle lære andre / og
195 dog alligevel / lade eder kalde til hellige Guds ords tjenestes embede / i anden agt
og mening / end at I ville søge Guds ære / eders / og eders tilhøreres salighed / I
ere leye-svenne. Thi I lader eder af verdens ære / og at egen nytte og fordeel /
leye til at betiene det hellige Guds ords embede. Hører hvad klagemaal Herren
fører over saadanne Leye-svenne hos propheten Ezech. C. 34/ 8.rc. Hører
200 Herrens ord I hyrder? Saa sagde den Herre / Herre: saa sandt jeg lever / saa skal
det ikke gaae ustraffet af / at hyrderne føde sig selv / og ikke føde mine faar. See
/ jeg vil til hyrderne / og vil kræve mine faar af deres hænder / og jeg vil gjøre det
til en ende med dem / at de ikke skulle mere føde sig selv. I udi ligemaade, som
see igiennem fingre med synd og last / og ikke straffe saadant / enten af I kunde
205 beholde de stores gunst / hvis misgierninger I ikke straffe / eller og fordi at I
kunde have fordeel af dem / som I see igiennem fingre med: vidner at I og ere
Leye-svenne. Saa siger til eder Herre hos propheten Ezech. 13/18. Rc. Vee eder /
som sye puder under armene paa mit folk / for en haandfuld byg / og en
mundfuld brøds skyld / at myrde siele som ikke skulde døe og dømme siele til
210 livet / som ikke skulle leve / i det I lyve for mit folk. Hvad skade monne
saadanne Leye-svenne tilføre menniskene? Det lærer Christus / der hand siger:
naar leye-svenden seer ulven komme / flyer hand / og ulven griber og adspredter
faarene?

215 Hvor er denne ulv / som faarene angriber? Her er vildfarelse i lærdom / som er
en meget skiendig og skadelig ulv / der kand forderve et menniske baade paa
legem og siel. Hør hvad St. Povel 2. Tim. 2. 17, siger om den vrang lærdoms
giftige bid: de vanhelliges forfengelige lærdom æder om sig som død kiød. Agter
hver / hvad for en giftig ulvetand der er i den falske lærdom: hvor den kommer
220 ind i hiertet / da lader den ikke af at æde omkring sig / indtil et menniske paa

legem og siel i grund er fordervet. Hvorledes skulde den leye-svend kunde
bestaae imod denne glubende falske lærdoms ulv, som selv ikke er i Guds ord saa
grundet / at hand veed hvad hand skal troe selv og lære andre til salighed, meget
225 mindre er saa mægtig i den hellige skrift / at hand veed og kand stoppe munden
paa dem / som sette sig op imod sandhed.

Takke I derfor Gud / som af Guds naade have saadanne hyrder og retsindige
Guds ords tienere / som man kand tilbørligen give denne St. Povels berømmelse
230 Tit. 1/9. En Guds ords tienere skal blive ved det ord / som vist er til lærdommen
/ at hand kand være mægtig til / baade at formane formedelst den sande lærdom
/ saa og at overvinde dem som imodsige. Her er endnu en anden ulv / som
angriber de aandelige Christi faar / som er / synd og last. Thi vi vide / at end og
de frommeste kand falde og forsee sig. Tvivlede ikke Moses paa Herrens løfte /
235 der hand slog to gange paa klippen? Falder ikke David hen i utugt / mandslet /
hovmod? Forsværer ikke St. Peder sin Herre Jesum? Forlade ikke alle disciplene
Christum / der hand bindes? Og hvo er der af de allerhelligste, som jo maa
bekiende af egen forfarenhed / sandt at være det som David siger i Psalmen
32/6. Alle helgene skulle bede til dig om syndernes forladelse.

240 Naar nu synden, den grumme ulv/anfalder et Jesu Christi faar / hvor skal
formode sig / at den ene Leye-svend / som søger intet andet end sin egen fordeel
/ skal arbeide der paa med mødsømmelighed / at hand kand drage saaret af
ulvens / det er syndens strube. Siger ikke Herren om saadanne Leye-svenne hos
245 Ezcch. C. 13.18.rc, at de nye puder under menniskens arme; forringe synden;
gøre hver efter hvert hoved; tale mennisken efter munden / og sige det som
menniskene gierne vil høre. Beklager ikke Herren / at saadanne leye-svenne /
som søge ikke faarenes salighed / men deres egen nytte og gavn / dømme den til
livet / som er skyldig til døden: og sige der at være fred / hvor der er ingen fred /
250 Jerem. C. 8/11.

O hvad er der en stor ulyksalighed, hvor saadanne leye-svenne findes; thi hvor
kand synderen kome paa de sande og salige veye / naar der er ingen som vil
understaae sig til / med aandelig mod og mands hierte at tale imod synden.
255 Havde ikke David omkommet i hans synder / dersom Nathan ikke havde
kommet til ham / og sagt til ham: du est dødsens barn? Hvad skade havde
Achab der af / at de fire hundrede prester taledes som Achab vilde have det sagt.
Thi der hand spurde dem ad og sagde: skal jeg drage op til striid imod Ramoth
Gilead? Da sagde de: drag hen op; thi Herren skal give det i kongens hænder.

Rostede det ikke Achabs liv? Blev hand ikke død i striden / og ynkelig omkom?

Hvad tykkes eder nu? Monne det ikke være en overmaade Guds gave / hvor
man hæver saadanne Guds ords tienere / som forholde sig efter denne Herrens
265 advarsel hos Esa. C. 58/1. Raab høyt / spar ikke / opløft din røst som en basune
/ og kundgør mit folk deres overtrædelse / og Jakobs huus deres synder. Her er
endnu en ulv tilbage som pleyer at angribe Christi faar / som er forfølgelse.
Hvad for en ulv var Achab og Jezebel? Maatte ikke den Guds mand og Jesu
Christi faar Elias prophete / sørgeligen sige om den ynkelige tilstand paa de
270 tider? Herre / de have nedbrudt dine altere, og ihielslaet dine propheter med
sverd / og jeg er allene overbleven / og de staae efter min siel 1. Kong. 19/14.
Hvad for en ulv var Manasses? Udøste hand ikke saa meget uskyldigt blod / at
alle gaderne i Jerusalem fløde her og der med blod 2. Kong. 21/16. Hvad for en
ulv var Herodes? Lod hand ikke dræbe Jakobum med sverd? Lod hand ikke
275 kaste Peder i fængsel / at hand i ligemaade vilde aflive ham? A. G. 12/2. Rc.
Naar saadanne ulve / som ere grumme Guds menigheds forfølgere / opstaae:
monne da leye-svenne blive bestandige? Christus siger: at naar de see ulven
komme / da flye de / og forlade faarene / og agte intet om dem / og ulven griber
faarene / og adspreder dem.

280

Hvor skulde den sette livet til for faarene / som søger ikke faarenes velferd, men
sin egen velferd? Hvorledes skulde den gaae i dødskamp med ulven / som ikke
lenger elsker faarene / end her er uld og melk / gode og gavn at forvente af
faarene? Saadant have I leye-svenne ikke lert af den rette sielens Hyrde Jesu
285 Christo. I vide jo / at der de baste og binde Jesum Christum / da tænker hand
intet paa sit liv at frie og frelse: men der paa arbejder hand allene / hvorledes
hand kand udrive / og udredde faarene / sine disciple / af disse grumme ulves
struber og kløer. Sagde hand ikke til fienderne Joh. 18/8.9: Jeg er den I leede
efter: men lader disse gaae / paa det at det ord skulde fuldkommes / hvilket
290 hand havde sagt: jeg mistede ingen af dem som du haver givet mig. Monne ikke
alle sande og salige Guds ords tienere have været paa samme maade sindet? Saa
siger St. Povel om sig selv / talende til de Corinther 2. Ep. 12/15. Jeg er villig til
at anvende paa eder mit liv / uanseet jeg af eder ringe elskes. Dette er de rette
hyrders art / intet at agte om sit eget liv / intet at søge sit eget gavn: men med alt
295 deres arbeid der hensee / at man kand føre faarene til salighed / skulde man end
der paa liv og blod anvende. Seer med hvad iver St. Povel taler til bisperne og
Guds ords tienere i Epheso / der hand nu vil skilles fra dem / A. G. 20/28.rc.
Giver agt / siger St. Povel / paa eder selv og paa den gandske hiord / iblant

300 hvilken den Hellig Aand haver sat eder til bisper at føde Guds menighed /
hvilken hand forhvervede formedelst sit eget blod. Thi jeg veed at der skulle
indkomme svare ulve iblant eder efter min bortgang / som ikke skulle spare
hiorden. Monne ikke da det folk være et saligt folk / som have saadanne hyrder?
Men o ulyksalige ere de som have leye-svenne / hvilke naar de see ulven /
305 tyrannen og forfølgeren komme / at de da flye / og ikke ere omhyggelige / hvor
det gaar med de arme og elendige faar; thi faarene høre dem ikke til.

Hvad er det / at faarene ikke høre leye-svennen til? Den giver i gierningen
tilkiende / at faarene høre ham ikke til / den som ikke saa siger i sit hierte: see /
310 dette menneske / som nu ved forfølgelse stikker i største salighedsens fare / hand
er ved Jesu blod igienkiøbt / og hand er mig overantvordet af Gud / at jeg skal
tage vare paa hans siel og salighed: hvis hand omkommer for min flugtes eller
forsømmelses skyld / da skal min siel det igien paa dommens dag undgælde. Thi
saa haver Heren den evige Gud sagt Ezech. 33/7.rc. Du Menniskens Søn / jeg
315 haver sat dig til en vegtere over Israels huus / og du skalt høre ord af min mund
/ og advare dem paa mine vegne: naar jeg siger til den ugudelige: du skalt
visseligen døe / og du taler ikke at den ugudelige varer sig fra sin vey: da skal
den ugudelige døe i sin ugudelighed / men jeg vil kræve hans blod af din haand.

320 Du ogsaa / som ikke haver dine tilhørere saa kier / at du heller vilt sette liv og
velferd til / end at de, som af Gud ere dig betroede at forestaae skulde noget
tilkomme: du giver der med tilkiende / at faarene ikke ere dine. Saaledes var ikke
Moses findet / hvilken paa det hand kunde bevise / at hand var en god hyrde /
325 og ikke en leye-svend / som faarene intet vedkom: da havde hand Israeliterne /
sine faar / saa kier / at hand vilde heller selv omkomme / end dem skulde noget
tilslaaes. Thi saa taler hand til Herren / der hand for deres overtrædelsers skyld /
vilde dem ødelegge 2. Mos. 32/33. Om du vilt ikke forlade dem deres synder /
da slet mig ud af den bog som du haver skrevet mig i. Hvad ville vi sige om St.
330 Povel?

Hand gav ret tilkiende / at faarene hørde ham til. Thi saadan en omhyggelighed
havde hand for sine tilbetroede tilhørere / at hand siger / at aldrig syndede
nogen af dem / at hand jo fandt saadan en smerte / som en gloendes ild / i sit
hierte. Hvo / siger apostelen til de Corinther 2. Ep. II.29, er iblant eder
335 skrøbelig / og jeg bliver ikke skrøbelig / og jeg bliver ikke brendes? Hvad tykkes
eder? Gav da ikke St. Povel ret inderligen og af hiertet tilkiende / at faarene ham
tilhørde / der hand gjør denne tale til sin Gud / i brevet til de Romere C. 9/

1.2.3. Jeg siger sandhed i Christo / jeg lyver ikke / saa min samvittighed vidner
340 med mig i den Hellig Aand / at jeg haver en stor sorrig / og en uafsladelig smerte
i mit hierte. Thi jeg vilde ønske selv / at være en forbandet ting fra Christo / for
mine brødre som ere mine slegtninge efter kiødet. Speiler eder her I Guds ords
tienere / og gaar ind i eders hierter og randsager / om I ere saa sindede som
Moses / som Paulus.

345 Hvis I bekiende saadan hiertelag til eders tilhørere / at aldrig blive de skrøbelige
/ at I jo blive skrøbelige / aldrig blive de forargede / I jo finde ild og bryde / og
største smerte i eders hierter: see / da ere I rette hyrder; men hvis I saadant ikke
finde i hu og hierte / da ere I leye-svenne / og faarene høre eder ikke til. Lader os
350 nu gaae fra leye-svennene til faarene / og med fliid anmerke / hvorledes de sande
og salige Jesu Christi faar beskrives / paa det vi kunde lære at kiende / om vi ere
af de retsindige Jesu faar. Saa siger den Herre Jesus: jeg er en god Hyrde: og
kiender mine / og kiendes af mine. Det er det rette kiendemærke paa et sandt og
saligt Jesu Christi faar / at hand ingen anden vil kiende til hielp / til raad / til
355 redning / til salighed / end Jesum Christum.

Saa beviser David sig ret at kiende Jesum Christum for en god Hyrde / der hand
siger og syngre i Psalm. 23/ 1.2.3. Herren er min Hyrde / mig skal intet fattes:
hand føder mig paa en grøn eng / og leder mig til fersk vand. Hand vederqveger
min skyld. Om jeg end vandrede i mørkhedsens dal / frygter jeg ingen ulykke /
360 thi du est hos mig / din kiep og stav trøster mig. Saa giver St. Povel tilkiende / at
hand holder Jesum for den gode Hyrde / og retteligen kiender ham / der hand
adspørges af Christo / om hand og de andre apostle vilde afvige fra Christo /
som nogle af disciplene havde giort: Herre / siger Peder / hvem skulle vi gaa hen
til? Du haver det evige livs ord: og vi have troet og forstaaet / at du est Christus
365 den levende Guds Søn Joh. 6/68. Saa antager og St. Povel Jesum for den gode
Hyrde / og lader hver vide at hand kiender ham / der hand siger til de Corinther
I. Ep. 2/2. Jeg vil intet andet vide end Jesum Christum den korsfeste.

I da / som ville være Jesu Christi faar / og have det ord og den berømmelse i
370 sandhed / at I kiende Jesum: I skulle intet andet vide / eller vide ville til salighed
end Jesum Christum. I skulle sige med St. Povel I. Cor. 1/30. Jesus Christus er
bleven os af Gud / til viisdom / retferdighed / helliggiørelse / og gienløsning. I
skulle sige med St. Peder i Apostl. Giern. C. 4/12. Der er intet navn given under
himmelen menniskene / i hvilket man bør at blive salig / uden allene i Jesu
375 navn. Hvo saaledes i hu og hierte / med stadig tro og tillid / anseer Jesum / hand
kiender ret Jesum / og ham skal Jesus kiende igien. Thi saa siger i vort evangelio

Jesus: jeg er en god Hyrde / og kiender mine / og kiendes af mine.

380 Hvad er det da / at Jesus som en god Hyrde / kiender eder? Merker paa ordene /
thi de inde holde baade trøst og underviisning. Hvad kand være trøsteligere /
end at Jesus saaledes kiender dig / at hand veed din svaghed / og vil have
medlidenhed med din svaghed / som med et skrøbeligt faar. Dette foreholder
David sin siel til trøst i Psalmen 103. 13. 14, der hand siger: ligesom en fader
385 forbarmer sig over børn / saa forbarmer sig Herren over dem som ham frygte.
Thi hand kiender vor skabning / hand tænker der paa at vi ere støv. Her ved
trøster sig og St. Peder / der Jesus tre gange spørger ham ad / om hand elsker
Jesum / thi Peder giver til svar: Herre/ du veedst det / og kiender alting Joh.
21/15.rc. Peder havde været for meget modig i hans svar / der hand tilforn
390 havde sagt Matth. 26/23. Herre / dersom end alle ville forarge sig paa dig / saa
vil jeg dog ikke forarge mig paa dig / og Luc. 22, 33: Jeg er bereed at gaae med
dig baade i fængsel og døden. Nu hand spørges af Christo / om hand elsker
Christum / da er det hans trøst / at Jesus kiender best, hvad Peder formaaer og
forlader sig alt got til Jesum / som til en god Hyrde / der veed vel at omgaaes
395 med de svage faar.

Men Jesus kiender dig ikke allene i saa maade / at hand veed din svaghed / og vil
som til en god Hyrde have medlidenhed med den: men hand endogsaa saaledes
kiender dig / at saa lenge du holder dig til ham / som til den rette Hyrde / da vil
400 hand aldrig forlade dig / men vil saaledes hanthæve og forsvare dig / at hverken
død eller dievel skal formaae sig noget imod dig. Det vidner Christus selv /
sigende i evangelio hos Johannem i dette selvsamme Capitel: de som ere mine
faar / høre min røst / og jeg kiender dem / og de efterfølge mig / og jeg giver
dem det evige liv / og de skulle ikke forfares evindeligen / og ingen skal rive dem
405 af min haand. Her i fryder sig St. Povel imod alle fiender / aandelige og
legemlige / synlige og usynlige / brugende disse ord Rom. 8/35.rc. Hvo vil skille
os fra Christi kierlighed? Trængsel eller angst / eller forfølgelse / eller hunger /
eller nøgenhed / eller fare eller sverd? I alle disse ting overvinde vi ved ham / som
os elske. Thi jeg er vis paa / at hverken død eller liv / ey heller engle / ey heller
410 fyrstedømme / ey heller magt / ey heller de nærværende / ey heller de
tilkommende: ey heller det høye / ey heller det dybe / ey heller noget andet
creatur / skal kunde skille os fra Guds kierlighed som er i Christo Jesu vor
Herre.

415 Men ligerviis som denne gode Hyrde Jesus / der med er os til største trøst / at

hand kiender os: saa bør dette selvsamme at være os til underviisning og advarsel / at vi skulle være os fra grove synder. Thi denne Hyrde kiender ingen for sine faar / uden dem allene / som vogte og være sig fra grove syndens gierninger / og
420 ikke lade synden have herredømme i deres legemer. Siger ikke saa Jesus Christus til eder i evangelio hos Matthæum C. 7/22.23. Der skulle mange sige til mig paa den dag / Herre / Herre / have vi ikke propheteret i dit navn? Og have vi ikke uddrevet dievle i dit navn? Og have vi ikke gjort mange kraftige gierninger i dit navn? Og da vcil jeg bekiende for dem: jeg kiender eder aldrig: viger alle fra mig
425 / som giøre uret. Er dette ikke St. Povel's ord i samme mening til Timotheum 2. Ep. 2/19. Guds grundvold staaer fast som haver denne besegling: Herren kiender sine: og hver den som nevner Christi navn / hand træde fra uretfærdighed.

430 Paa det nu hver Guds barn disbedre og grundeligere kand fatte og forstaae / hvorledes den rette Hyrde Chrisus elskes af sine faar / da legger Christus til: Jeg kiender mine / og kiendes af mine / ligesom min Fader kiender mig / og jeg kiender Faderen.

435 Hvad monne disse ord betyde? Monne nogen saa fuldkommeligen kiende Jesum / som Jesus kiender Faderen / og Faderen kiender Jesum? Siger ikke St. Hans i evangelio C. 1/18. Ingen haver nogen tiid seet Gud: den eenbaarne Søn / som er i Faderens skiød / haver fortællt os det. Siger ikke St. Povel til de Corinther I. Ep. 13/12. Vi see Gud i dette liv i et speil / i en mørk tale / men
440 efter dette liv skulle vi see Gud ansigt til ansigt: nu kiende vi Gud og de guddommelige ting i stykke viis / men da skulle vi kiende ligesom vi ere kiendte.

Hvad er det da at Jesu faar kiende Jesum / ligesom Jesus kiender Faderen og Faderen kiender Jesum? Det være langt fra / at Jesus skulde vilde lære at nogen
445 skulde saa fuldkommenligen kiende Jesum / som Jesus kiender Faderen: men det vil Jesus give tilkiende / at paa den maade og maneer kiende de retsindige faar deres Hyrde Jesum / som Jesus kiender Faderen / og Faderen kiender Jesum.

450 Hvorledes kiender Jesus Faderen / og Faderen Jesum? Saaledes kiender Jesus Faderen / at hand er villig til at giøre sin Faders villie. Saa siger jo Jesus i evangelio Joh. 6/38. Jeg er kommen ned af himmelen / ikke at jeg skal giøre min villie / men min Faders villie / som mig udsendte. Sagde ikke den Herre Jesus i sin pines tiid Matth. 26/42. Fader / er det mueligt / da tag denne kalk fra mig:

dog skee ikke min / men din villie. Faderen her imod kiender ogsaa saaledes
Jesum / at alt hvad Jesus vil / det gjør Faderen. Er ikke dette Christi egne ord /
der hand vilde opvekke Lazarum fra de døde: Fader / jeg takker dig / at du haver
hørt mig / men jeg vidste at du hører mig altid: dog for folkes skyld / som staar
460 her omkring / sagde jeg det / at de skulle troe / at du haver udsendt mig.

Paa samme maade og maneer kiende de retsindige Guds børn og sande Jesu
Christi faar den Herre Jesum deres Hyrde: de ere altid villige til at efterkomme
Jesu Christi villie og befaling. Thi dette vidnesbyrd giver jo Jesus dem selv Joh.
465 10.27, sigendes: De som ere mine faar / de høre min røst / og jeg kiender dem /
og de følge mig efter. De retsindige Christi faar ere ogsaa forsikrede paa / at alt
hvad de ville have / som dem kand være saligt / det vil deres Hyrde Jesus give
dem. Saa siger David i Psal. 23, I. Herren er min Hyrde / mig skal intet fattes.
Saa siger eders Hyrde Jesus i evangelio Luc. II, 13. Dersom / som ere onde /
470 kunde give eders børn gode gaver / hvor meget mere skal min himmelske Fader
give alle dem / som bede ham der om / den Hellig Aand.
Saa siger den Guds mand St. Povel / som et retsindigt Christi faar: Jeg veed intet
creatur kand skille mig fra den Guds kierlighed / som er i Jesu Christo vor
Herre. Og ligerviis som Jesus Christus den gode Hyrde haver sat livet til for sine
475 faar / saa skulle vi ogsaa være villig til at lide alting / endogsaa døden for Jesu
Christi skyld. Saa var den gode Paulus sindet: thi der den prophete Agabus tager
Pauli belte / og siger: dette siger den Hellig Aand: den mand / som dette belte
hører til / skulle Jøderne binde i Jerusalem / og antvorde ham hen i
hedningernes hænder; hvor til Paulus svarer / der menigheden bad ham med
480 grædende taare / at hand skulde ikke drage til Jerusalem: hvad gjøre I / siger
Paulus / i det at I græde og plage mit hierte? Thi jeg er rede ikke alleniste for den
Herres Jesu navns skyld A. G. 21, II.rc. Det er ogsaa alle retsindige Jesu Christi
faars art og egenskab / saa inderligen efter Jesu exempel at de elske sine med-
christne / at de end og med liv og blod / om fornødenhed det udkræver / ville
485 dem tiene: thi saa lærer her om Guds mand S. Hans I. Ep. 3/16. Derpaa have vi
at kiende Guds kierlighed / at Jesus lod sit liv for os / at vi ere skyldige til at lade
livet for brødrene.

Nu kommer den Herre Christus og underviser os hvo de ere / som høre til hans
490 faaresti / som hans rette og sande faar. Saa siger Jesus: Jeg haver end andre faar /
de ere ikke af denne stie / og de samme skal jeg føre hid / og de skulle høre min
røst / og der skal blive een hiord og een Hyrde.

495 Agter her / hvilken en mægtig hyrde Jesus er / og hvor viit hans faarestie sig
strekker. Her ere tvende slags faar / som høre til den Herres Jesu Christi
faarestie. Her ere Jøderne / for hvilke Jesus i egen person predikede / iblant
hvilke hand selv gjorde mirakler / iblant hvilke hand blev dødet og dræbt: dette
er det første slags Jesu Christi faar. Hører hvad Jesus siger til den Canaæiske
500 kvinde / der hun begierede hielp af ham paa hendes daatters vegne: Jeg er ikke
udsendt uden til de fortabte faar af Israels huus. Sagde ikke Jesus Matth. 10.5.6,
til sine disciple / der hand forsendte dem ud at predike: Gaaer ikke paa
hedningers veye / og gaaer ikke ind i de Samariters stad / men gaaer heller hen til
de fortabte faar af Israels huus. Siger ikke St. Povel Rom. 15, 8. Jesus Christus
505 var de omskaarne Jøders tiener for Guds sandheds skyld / til at stadfæste
forjættelser / som vare givne Jøderne. Men Jøderne skulle ikke allene blive Jesu
Christi faar / men hans faarestie skal saaledes udvides og udbredes / at der i
skulle ogsaa indtages andre faar / nemlig hedningene. Er dette ikke Jesu Christi
befaling til apostlerne / der hand vilde opfare til himmelen? Gaaer ud over den
510 gandske verden / og prediker evangelium for alle creature Marc. 16,15.

Monne ikke det samme ogsaa været af apostlerne efterkommet: Vidner ikke
skriften A. G. 2,4.rc, at paa pintze-dag blev Guds og Jesu rige forkyndet i
Jerusalem/ ikke for Jøderne allene / men ogsaa for alle slags folk som er under
515 himmelen. Siger ikke S. Povel om apostlernes prediken til de Romere C. 10, 18.
Deres lyd er udgaaen over al jorden / og deres ord til verdens ende. Staaer der
ikke til de Coloss. C. I, 6. Evangelium er kommen over den gandske verden / og
bær frugt. Merker Christi Jesu ords sandruhed. Jøderne mente / at Guds rige
hørde dem allene til / og apostlerne kunde ikke i begyndelsen fatte og forstaae /
520 hvorledes hedningene skulle ogsaa komme til Guds rige. Hvor høyligen
fortænkte de christne Jøder S. Peder / at hand var indgaaen til hedningene / og
havde prediket for dem / og havde ædet med dem: sige de ikke med vred hu og
forbittret hierte til ham? Du gikst ind til de mænd som havde forhud / og aadst
med dem A. G. II, 3. Men Christi ord bleve dog sande: her bliver af hedningene
525 og Jøderne een faarestie. Merker / hvorledes der S. Peder predikede i Cornelii
huus for hedningene om den korsfæste Jesu Christo / at den Hellig Aand faldt
paa alle dem / som hørde ordet A. G. 10, 44. Hvorfor og Petrus sagde til
Jøderne / som vare christne / der kivede med ham / fordi han var indgaaen til
hedningene: dersom Gud haver givet hedningene lige gaver med os / den troede
530 paa Herre Christum / hvo var jeg da / som kunde forhindre Gud? Er det ikke
det / som S. Peder siger: jeg befinder i sandhed / at Gud anseer ikke personer /
men hvo som ham frygter og gjør ret / hand er ham behagelig ibant alle folk. Og

535 agter Guds dom med disse andre faar / som ere hedningene / at føre til Jesu
Christi faarestie.

Vidner jo skriften / at hedningene / i den sted / at Jøderne foragtede Guds ord /
med glæde det annammede: thi saa finde vi antegnet i Apost. Giern. C. 13.44.rc,
540 at der Paulus predikede den Herre Jesum / at mange annammede ordet / da
bleve Jøderne oprendte med vrede / og sagde imod ordet / som Paulus
predikede / og bespottede det faare / da sagde Paulus og Barnabas frit
aabenbare: Det var fornøden / Guds ord først at predikes for eder / men efterdi
I forkynde det / og ikke agte eder selv værdige til det evige liv / see / saa vende vi
545 hedningenes lys / du skalt være til salighed indtil verdens ende. Men der
hedningene det hørde / bleve de glade / og prisede Herrens ord / og troede saa
mange som vare forordnede til det evige liv. Hvad er det da andet / at der skal
blive een hiord og een hyrde / end at ikke mindre hedningene end Jøderne
skulle komme til Guds og Jesu Christi kirke og hellige menighed? Dette er det S.
550 Peder lærer i Apost. Giern. C. 10.34,35. Jeg befunder i sandhed / Gud anseer
ikke personer / men hvo som ham frygter og gjør ret / hand er ham behagelig
iblant alle folk. Dette er det St. Povel andrager med disse ord Rom. 10.11/rc.
Hver den som troer paa Herren / skal ikke beskæmmes / thi der er ikke forskiel
enten paa en Jøde / eller paa en Græke / thi den samme er alles Herre / riig til at
555 hielpe alle dem / som paakalde ham: thi hver den som paakalder Herrens navn /
skal vorde salig.

Lader os nu med tilbørlig andagt og taknemmelighed betænke / hvor i denne
kirkes eenighed monne bestaae / om hvilken Christus her siger / at der skal blive
560 een hiord og een hyrde.

I vide / at vi have alle een Herre og eet hoved / som er Christus / til hvilken vi
alle / som ere i den christen kirke / skulde holde os / som er den Herre Christus;
thi saa staaer der skrevet Ephes. I, 22. Gud satte Jesum til et hoved over alle ting
565 for menigheden. I vide / vi have alle een lærdom / som er her udi korteligen
befattet: Der er intet navn givet i himmelen og paa jorden / i hvilket man kand
blive salig / uden allene i Jesu navn A. G. 4/12. I vide / at her er ingen skilsmisse
og underskeed paa folk i Christo / men i ham ere alle een / eftersom skrevet
staar Galat. 3/28. I Christo er ikke Jøde eller Græke / her er ikke tiener eller fri /
570 her er ikke mand eller kvinde / thi I ere alle een i Christo Jesu. I vide / at alle vi /
som ere i troen samdrægtige i den christne kirke her paa jorden / skulle blive een

575 hiord i Guds rige / naar vi skulle høre af den store hyrde Jesu Christo paa den
almindelige dommens dag: Kommer hid min Faders velsignede / og arver det
rige / som eder er beredt fra verdens begyndelse Matth. 25/34. Dig / du sielens
Hyrde Jesu Christe / vor eeniste Frelser / være lof og ære med Faderen og den
Hellig Aand / nu og evindeligen / amen.

580 **Kilde**
BVdelig Betenckning oc kort Forklaring offuer alle Evangelier oc Episteler, som paa Søndage oc alle Hellig
Dage / udi Guds Meenighed / det gandske Aar igiennem / pleye at fremsættis oc forhandlis: Guds Børn til
Gudelig Øffuelse forfattet Aff Casparo Erasmo Brochmand, Jesper Brochmand, København, 1640, Melchior
Marszan

Kildetype
Digitalt manuskript

585 **Tags**
2. søndag efter påske, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1600-tallet

URI
<https://www.dansketaler.dk/tale/jesper-brochmands-praediken-2-sondag-efter-paske>

590

595

600

605

610